

Zakład Archiwistyki Wydziału Historii UAM
Archiwum Państwowe w Poznaniu

mają przyjemność zaprosić na konferencję naukową
z okazji 50-lecia istnienia Zakładu Archiwistyki Wydziału Historii UAM
„Archiwa i biblioteki naukowe – wspólne przestrzenie działań”

Poznań, 24-25 listopada 2022 r.

W listopadzie 1972 roku powstał Zakład Archiwistyki UAM, którego założycielem i pierwszym kierownikiem był doc. dr hab. Franciszek Paprocki. Mijająca w tym roku 50 rocznica tych wydarzeń to szczególna okazja do świętowania i przypomnienia dotychczasowej historii poznańskiej archiwistyki. Będzie to również jeden z tematów konferencji, do uczestnictwa w której chcemy Państwa zachęcić. Pragniemy przybliżyć zagadnienia związane ze zmianami w kształceniu archiwistów w Polsce oraz udziału w tym procesie środowiska poznańskiego. W tworzeniu ośrodków kształcenia archiwalnego niepoślednią rolę odgrywały placówki archiwalne, stąd też do organizatorów konferencji należą, oprócz Zakładu Archiwistyki Wydziału Historii UAM, Archiwum Państwowe w Poznaniu oraz Archiwum UAM.

Jednak w naszych planach mamy nie tylko świętowanie. Chcemy też po raz kolejny podjąć dyskusję na ważne tematy. Proponujemy, aby w trakcie spotkania podjąć zagadnienie: **Archiwa i biblioteki naukowe – wspólne przestrzenie działań**. Jeszcze w XIX wieku Paul Otlet i Henry La Fontaine, tworząc podstawy informacji naukowej i otwierając Międzynarodowy Instytut Bibliograficzny, szukali dróg dla jak najsprawniejszego opracowania informacji o zasobach gromadzonych w różnych ośrodkach naukowych. Wiele lat ich działań pozwoliło stworzyć niezwykle centrum informacji, w którym postępujący rozwój nauki był szczegółowo opisywany i dokumentowany. Jako prekursorzy internetu, stanęli jednak wobec wyzwań, które przerosły możliwości nawet najbardziej świątłych ludzi ich epoki. Wojny zahamowały rozwój planów stworzenia Mundaneum i sprawiły, że jedynie część tej niezwyklej dokumentacji trafiła do prywatnego mieszkania Paula Otleta. Po II wojnie światowej drogi archiwów i bibliotek nieodwołalnie się rozeszły. Różne potrzeby w zakresie gromadzenia, opracowania zbiorów i obsługi użytkowników sprawiły, że instytucje te z czasem wyraźnie oddzieliły pola swoich działań i zapomniały o tym, jak wiele je łączy.

Współcześnie, gdy wizja centrum dokumentacji Paula Otleta jest już obecna w postaci dobrodziejstw płynących z digitalizacji i wspólnej przestrzeni udostępniania, jaką jest internet, pytania o koncepcje i możliwości współpracy pomiędzy archiwami i bibliotekami naukowymi wracają, i to na wielu polach.

Wiemy doskonale, co dzieli archiwa i biblioteki. Czy jest zatem coś, co może je łączyć? W pierwszej kolejności warto podkreślić, że przecież ich zbiory – choć niewątpliwie różne – wzajemnie się przenikają i uzupełniają. W każdym archiwum znajduje się przestrzeń biblioteczna, a w każdej bibliotece naukowej zbiory niegdyś będące dokumentami życia politycznego, społecznego czy gospodarczego. Zadania, które stoją przed archiwami i bibliotekami w zakresie udostępniania i opracowania zasobów są bardzo podobne. Ponadto przestrzenią, która zdaje się zbliżać te instytucje, jest coraz wyraźniejsza konieczność organizacji działań w zakresie upowszechniania wiedzy o ich zbiorach i działalności. Możemy też obserwować coraz więcej wspólnych inicjatyw, takich jak organizowane wystaw, konferencji naukowych czy też wydarzeń o charakterze popularyzatorskim.

Drugim, znaczącym polem działań, które zaczyna łączyć instytucje nauki i kultury, jest postępujący rozwój cyfryzacji i internetu. W zakresie opracowania, metodyki oraz digitalizacji biblioteki i archiwa stanowią odrębne światy. Pojawia się jednak pytanie, czy słusznie, i co rzeczywiście je dzieli? Czego instytucje te mogą się od siebie nauczyć w tym zakresie? Jakimi doświadczeniami mogą się podzielić? Czy istnieje dziś opcja stworzenia swoistego Mundaneum, które być może w przyszłości pozwoli na wyjście naprzeciw potrzebom użytkowników i stworzenie mutliwyszukiwarki czy platformy cyfrowej pozwalającej przeszukiwać zasoby różnych typów instytucji? Jak działania w tym kierunku wyglądają w Polsce i na świecie? Kolejnym polem do rozpoczęcia dyskusji – dziś niezwykle aktualnym – jest zabezpieczanie i ochrona dziedzictwa narodowego. W obliczu działań wojennych na Ukrainie temat ten powrócił ze zdwojoną siłą. Pomimo tego, że w ostatnim czasie stanowił on przestrzeń ciekawych konferencji, to jednak w większości archiwa i biblioteki plany na działania zabezpieczające mają osobne.

Zapraszamy Państwa zatem do podjęcia dyskusji na temat różnic i podobieństw w funkcjonowaniu bibliotek naukowych i archiwów w obszarze następujących zagadnień:

- *archiwa i biblioteki – aktualna sytuacja w Polsce i na świecie;*
- *zbiory archiwalne w bibliotekach;*

- biblioteki w archiwach;*
- cyfryzacja w archiwach i bibliotekach naukowych;*
- zbiory cyfrowe bibliotek naukowych i archiwów;*
- popularyzacja zasobu archiwów i bibliotek naukowych;*
- użytkownik archiwum i biblioteki – podobieństwa i różnice;*
- zabezpieczanie i ochrona zbiorów w archiwach i bibliotekach.*

Mamy nadzieję, że Poznań po raz kolejny stanie się gościnną przestrzenią dla ważnej dyskusji i naukowej refleksji.

Organizatorzy

Zgłoszenia referatów na konferencję przyjmowane będą do **30 września 2022 r.** Program konferencji znany będzie do **10 października br.** Zgłoszenia udziału w konferencji prosimy nadsyłać do **20 października 2022 br.**

Sekretarz konferencji:

mgr Piotr Józefiak (piotr.jozefiak@amu.edu.pl)

Miejsce obrad: Wydział Historii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 7, 61-614 Poznań